

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Vretaskolan & fritidshem
2025

Inledning

Vretaskolan är en F-3 skola med tillhörande fritidshem. På skolan finns även Östhammar kommuns anpassade grundskola placerad. Skolan består av totalt 195 elever i grundskolan och fritidshemmet av ca 156 elever. Skolan är organiserad i fyra arbetslag. Skolans elevhälsoteam består av skolkurator, skolsköterska, speciallärare, specialpedagog. Skolan och fritidshemmet leds av en rektor som delas med Vallonskolan samt 2 biträdande rektorer på 90% respektive 80%. Från och med hösten 2024 blev Vretaskolan, anpassad grundskola och Vallonskolan ett skolområde med en ansvarig rektor.

Planen omfattar Vretaskolans och fritidshemmets främjande, förebyggande och åtgärdande arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling under 2024 samt en utvärdering av föregående års plan. I planen räknas fritidshemmet in som en del av skolan och benämns inte fristående i det som är gemensamt för hela verksamheten.

Vision

På Vretaskolan ska alla elever och vuxna känna sig trygga. Vi skapar tillsammans en miljö där vi kan utvecklas och känna glädje och lust att lära oss nya saker. Vi utgår från ett demokratiskt förhållningssätt och visar respekt för allas lika värde. Vårt mål är att alla elever ska växa upp och formas till självständiga och trygga individer.

Lagstiftning

Diskriminering och trakasserier regleras i Diskrimineringslagen (2008:567) och kränkande behandling i Skollagen (2010:800). Arbetet tar utgångspunkt i FN:s konvention om barnets rättigheter. Utrednings- och åtgärdsskyldighet föreligger för skolan vid kännedom eller påtalande av diskriminering och kränkande behandling. Om skolan inte vidtar skäliga åtgärder, brister i dokumentation eller om skolans plan inte lever upp till lagstiftningens krav, kan huvudman åläggas att betala skadestånd eller diskrimineringsersättning till utsatt elev.

Diskriminering

Diskriminering är enligt lagstiftning när skolan på osakliga grunder missgynnar eller negativt särbehandlar en elev kopplat till en eller flera diskrimineringsgrunder. Dessa grunder är kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck och ålder.

Trakasserier

Trakasserier är uppträdanden som kränker en elevs värdighet. För att klassas som trakasserier skall uppträdandet ha samband med en eller flera diskrimineringsgrunder. Trakasserier kan vara fysiska, verbala, psykosociala eller ske via texter och bilder. Såväl elever som skolpersonal kan göra sig skyldiga till trakasserier.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är i likhet med trakasserier, uppträdanden som kränker en elevs värdighet fysiskt, verbalt, psykosocialt eller genom texter och bilder. Skillnaden är att kränkande behandling inte kopplas till diskrimineringsgrunder. Såväl elever som skolpersonal kan göra sig skyldiga till

kränkande behandling. Mobbning kan ses som en form av kränkande behandling, som innebär ett upprepat negativt beteende mot en elev.

Barnkonventionen – svensk lag

Barnkonventionen ger en definition av vilka rättigheter som borde gälla för alla barn i världen. Sverige ratificerade Barnkonventionen 1990 och 1 januari 2020 blev Barnkonventionen lag. Detta innebär att Barnkonventionen tas in i den nationella lagstiftningen. Den får därmed samma rättsliga status som andra nationella lagar. Artiklar i Barnkonventionen som är speciellt viktiga i arbetet för att förebygga kränkande behandling och diskriminering är Artikel 2: Rätten att inte diskrimineras utifrån ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, funktionsnedsättning, börd eller ställning i livet.

Skolans arbete

Skolans arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling kan beskrivas utifrån tre olika nivåer; främjande, förebyggande och åtgärdande.

Främjande arbete

Det främjande arbetet riktas mot alla elever utan förekommen anledning som en naturlig del i skolans verksamhet. Arbetet genomförs av alla vuxna på skolan och i alla möten med eleverna. Vretaskolan arbetar aktivt med en inkluderande lärmiljö för att alla elever ska kunna nå målen utifrån sina förutsättningar och behov. Tydlig struktur på skoldagen och gemensamma regler skapar bra förutsättningar för lärande och en lugn och trivsamt miljö. Med fokus på goda relationer mellan alla, både elever och personal, skapar vi trygghet och delaktighet.

Utöver det dagliga arbetet genomförs gemensamma aktiviteter som t.ex. olika temaveckor, fadder dagar och traditioner vid högtider. På rasterna finns det alltid personal ute med eleverna. Det finns även planerade rastaktiviteter som leds av en vuxen.

Samplanering mellan skola och fritidshem skapar en röd tråd genom elevernas skoldag och bidrar till att stärka ett positivt klimat och goda relationer. På Vretaskolan finns även anpassad grundskola vilket ger möjlighet till nära samverkan och att tillsammans arbeta utifrån olikheter och allas lika värde. Samverkan finns med externa aktörer för att kunna erbjuda eleverna besök på t.ex. hälsoäventyret.

All personal får kontinuerlig vidareutbildning i syfte att fortsätta utveckla ett gemensamt förhållnings- och arbetssätt utifrån skolans värdegrund och främjande av likabehandling. Skolans plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling presenteras på klassråd, skolråd, föräldramöten, arbetsplatsträffar och vid introduktion av nyanställd personal.

Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet består av aktiva åtgärder för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det förebyggande arbetet görs i fyra steg.

1. Kartläggning/undersökning av risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
2. Nulägesanalys av orsaker till risker.
3. Fastställande av mål och genomförande av åtgärder för att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling samt främjande av lika rättigheter och möjligheter.

4. Uppföljning och utvärdering av arbetet.

Åtgärdande arbete – Anmäla, utreda och åtgärda diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Med åtgärdande arbete menas hur och vem på skolan som ska agera vid misstanke eller påtalande av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. I Östhammars kommun finns en gemensam handlingsplan för det åtgärdande arbetet.

Vid misstanke eller påtalande föreligger en skyldighet att skyndsamt påbörja en utredning. I Östhammars kommun används det digitalt verktyget Drafit KB Process för att rapportera och utreda kränkande behandling i förskolor och skolor.

Vårdnadshavare uppmanas att ta kontakt med skolan vid misstanke om att någon av skolans elever blivit utsatt. Samtliga vuxna på skolan har ett ansvar för att uppmärksamma och arbeta mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Elevhälsan har en viktig roll som stödande och vägledande i arbetet.

Arbetsgång vid misstanke om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling:

- När personal får information om eller blir vittne till diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling ingriper denne direkt för att bryta situationen och värna om de som är berörda.
- Vid misstänkt kränkning mellan elever samtalar personalen med de inblandade för att få reda på allas upplevelser av vad som hänt och vilka åtgärder som behövs. Om en personal misstänks ha kränkt en elev samtalar rektorn med de berörda.
- Personalen som ingripit upprättar en kränkingsanmälan och kontaktar berörda vårdnadshavare. Genom anmälan informeras rektor samt huvudman om händelsen. Personalen informerar mentor och annan aktuell personal.
- Huvudman fattar beslut om huruvida ärendet, i och med de initiala åtgärderna, kan anses utrett eller om ärendet ska utredas vidare.
- Om ärendet ska utredas vidare utser rektor ansvarig för utredningen. När personal misstänks för kränkning av en elev är det dock alltid rektor som gör utredningen. Utredning, åtgärder och uppföljning dokumenteras i Drafit KB Process.

Ansvar och delaktighet

Elever

Elevernas delaktighet är av stor betydelse och anpassas efter ålder. Eleverna deltar aktivt i det främjande arbetet och är engagerade i de olika aktiviteterna. I det förebyggande arbetet svarar eleverna varje läsår på en trygghetsenkät samt deltar i trygghetsvandringar. Eleverna får ta del av kartläggningen och komma med förslag till det fortsatta arbetet.

I mentorssamtal och utvecklingssamtal samt vid olika hälso- och trivselsamtal med elevhälsan ges eleverna enskild möjlighet att prata om hur de upplever trivseln och tryggheten på skolan och att lämna synpunkter och förslag på åtgärder. Varje klass har regelbundna klassråd i syfte att främja delaktighet och inflytande. I elevrådet deltar sedan representanter från varje klass.

Skolpersonal

Arbetslagen träffas regelbundet för möjlighet till ett gemensamt främjande, förebyggande och åtgärdande arbete. Arbetslagen ansvarar för att planera och genomföra främjande aktiviteter. I det förebyggande arbetet bistår arbetslagen vid genomförande av kartläggning och är delaktiga i nulägesanalys, mål, genomförande av åtgärder och uppföljning. Skolans personal är tillsammans med eleverna under hela skoldagen och har ansvar att uppmärksamma och agera på risker och misstanke av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Mentor

Mentorn har en viktig roll i att vara en förebild och skapa struktur och trygghet för eleverna. Mentorn har ett nära samarbete med elever och vårdnadshavare för att tidigt uppmärksamma elevers behov av stöd. Mentorn samverkar med övrig skolpersonal i det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet.

Elevhälsan

Elevhälsan deltar i det dagliga värdegrundsarbetet och har ett nära samarbete med övrig personal på skolan. Elevhälsan bidrar med sin kompetens i arbetet med att skapa en god lärmiljö. Elevhälsan är delaktig i arbetet med att ta fram planen. Elevhälsan ansvarar bl.a. för sammanställning av kartläggning, analys, mål, åtgärder och uppföljning som görs av eleverna och arbetslagen.

Skolledning

Skolledningen ansvarar för att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja elevers likabehandling och att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Rektor ansvarar för att det finns rutiner för arbetet och att det efterföljs av all skolpersonal. Rektor ansvarar för att planen upprätthålls, utvärderas och uppdateras årligen.

Kartläggning och nulägesanalys

Kartläggningen sker genom elevenkäter, arbete med trygghetskartor, genomgång av statistik gällande kränkingsanmälningar samt synpunkter och förslag som lämnats in. Vårdnadshavare ges möjlighet att vid föräldramöten och skolråd diskutera frågor som rör trygghet och skolans främjande, förebyggande och åtgärdande arbete. Vid behov erbjuds även enskilda möten. Eleverna får ta del av enkätsvar och diskutera arbetet i klasserna och i elevrådet. Arbetslagen analyserar kartläggningen och reflekterar över de observationer och samtal som sker i olika former med eleverna i det dagliga arbetet. Utifrån analysen väljs prioriterade förbättringsområden ut och mål och aktiviteter för det fortsatta arbetet fastställs.

Skolans nulägesanalys

Skolpersonalen upplever att det är en bra stämning på skolan. Eleverna ges stimulans, vägledning och stöd utifrån behov. Arbetet med en tillgänglig och inkluderande lärmiljö upplevs ha en god effekt på elevernas utveckling och hälsa och kommer att fortsätta som en del av det främjande arbetet. Det finns ett behov av att arbeta med elevernas språkbruk och bemötande av andra för att alla elever ska trivas och känna sig trygga med varandra.

Det har i perioder varit svårt att genomföra organiserade rastaktiviteter pga. fortsatt hög sjukfrånvaro hos personalen. Det har dock alltid varit rastvärdar ute tillsammans med eleverna. Det finns ett behov av att säkerställa att planerade aktiviteter kan ske för ökad struktur och främjande av trygghet och trivsel på rasterna.

De kränkingsanmälningar som inkommit handlar vanligen om situationer där elever vid främst raster eller förflyttningar haft svårt att hantera situationen och agerat ut verbalt eller fysiskt mot annan elev. Elever som har behov av stöd vid dessa tillfällen har uppmärksammats och anpassningar har gjorts.

Undervisning av modersmål och SVA samt fritids bedrivs i paviljongen. Trots utökningen är lokalerna fortfarande trånga. Det saknas grupprum och alla elever kan inte äta i matsalen utan några klasser får gå till den närliggande Vallonskolan för att äta lunch. Det finns viss oro för hur elevernas behov ska kunna tillgodoses framöver då antalet elever på skolan beräknas vara fortsatt högt utifrån lokalernas kapacitet.

Elevernas åsikter och tankar

De flesta elever uppger att de känner sig trygga i skolan och att de har goda relationer till både vuxna och elever på skolan. 70 - 80% av eleverna svarar positivt på frågor om trygghet på lektioner, raster, i matsal och idrottshallen. Något lägre gällande trygghet på fritids, toalett besök och raster.

I arbetet med trygghetskartor framkommer det att en del elever känner oro vid möte av elever från den Vallonskolan och att området som gränsar mot skolan känns otryggt. Ett arbete är utfört under 2024 med staket och ökad belysning. Eleverna på Vallonskolan uppmanas även att gå runt skolan istället för att passera skolgården. En del elever uppger även att det kan kännas jobbigt att möta de äldre eleverna i åk 3 på grund av att det kan upplevas bråkiga och att det förekommer många fula ord bland dem. I åk 3 uppger flera elever att det kan vara bristande studiero på lektionerna men att det har blivit bättre vart efter som.

I kartläggningen framkommer det att eleverna uppger att de tycker att det är bra när det är tydligt och förutsägbart och när de finns tillgängliga och engagerade vuxna. De trivs i sina klassrum, tycker att det är bra med ljudvila i matsalen och att det är roligt på skolgården även om en del elever tycker att det känns oroligt på rasterna då man kanske inte har en förutbestämd kompis eller inte vet vad som ska hända på rasten.

Eleverna lyfter att det är trångt i vissa klassrum och kapprum. De upplever det otrevligt med blött på golvet i kapprum och toaletter. En del känner oro för att låsa toalettdörren och att man inte får vara i fred på sitt toabesök. De äldre eleverna beskriver låg trivsel i idrottshallens omklädningsrum både pga. den fysiska miljön och att det kan vara bråkigt mellan eleverna. I klasserna lämnas flera förslag på hur man kan förbättra miljön vilket vi arbetar vidare med tillsammans.

Mål och uppföljning

Målen tas fram utifrån kartläggningar och den nulägesanalys som gjorts. Uppföljning av planens mål sker årligen och utifrån denna upprättas en ny plan. Ansvarig för detta är skolans rektor.

Prioriterade mål 2024

Mål

Alla elever ska ha en skolgång som präglas av trygghet och hälsa

Åtgärder

- Fortbildning och handledning med fokus på bemötande.
- Ansvarig rastvärd och planerade rastaktiviteter.
- Rutiner och struktur i klassrummet. Alla klassrum ska ha likvärdig utrustning och planering med visuellt stöd.
- Måltiderna i matsalen ska erbjuda både social samvaro runt matbordet och ljudvila.

Utfall

Skolpersonalen har ett strukturerat elevhälsoarbete och värdegrundsarbetet genomsyrar hela verksamheten. Fortbildning har skett i samband med studiedagar, APT och arbetslagsmöten. Handledning har skett i olika grupper utifrån behov och efterfrågan. Det finns ett gemensamt förhållningssätt och gemensamma rutiner. Alla klassrum är likvärdigt utrustade.

Eleverna har inte kunnat erbjudas rastaktiviteter i den omfattning som var avsedd vilket gör att arbetet kommer att fortsätta och vara ett av målen även under 2025.. Rastvärdarna strävar efter att vara närvarande och delaktiga i aktiviteter och försöker uppmuntra eleverna till lek och rörelse under raster. En ny lekplats med klätterställning och en gunga för rullstolar har byggts under 2024. I matsalen har eleverna bestämda platser och ljudvila tillämpas. Personalen äter tillsammans med eleverna och finns med som stöd under lunchen.

Personalen arbetar aktivt med främjande av trygghet och hälsa under hela skoldagen.

Mål

Alla elever ska ha en skolgång som präglas av studiero.

Åtgärder

- Tydligt ledarskap. Mentorerna och pedagogerna har ett förhållningssätt där elever vet vem som är ledaren.
- Lektionsstruktur, tillämpa de "sju frågorna". Alla elever ska veta svaren på vad, var, med vem, hur länge, vad sker sen och vad behöver jag.
- Undervisning i mindre grupper utanför klassrummet.

Utfall

Skolpersonalen har i det systematiska förbättringsarbetet "lyckas tillsammans" fördjupat sig i det pedagogiska ledarskapet. Det har t.ex. arbetat med lektionsstruktur, vägledning och stimulans vilket gynnar en lugn miljö med studiero.

Mål

Alla elever ska mötas av en inkluderande lärmiljö och få samma förutsättningar att nå målen oavsett behov.

Åtgärder

- Tillgänglig lärmiljö.

Utfall

En tillgänglig lärmiljö är grunden i skolans verksamhet. Det sker ett kontinuerligt arbete med att uppmärksamma elevers förutsättningar och behov samt tillämpning olika stödsatser.

Prioriterade mål 2025

Nuläge/behov	Mål	Åtgärd	Ansvar	Uppföljning
Normbrytande och utåtagerande beteende t.ex. fult språk och skrik påverkar trivseln och tryggheten negativt.	Eleverna ska trivas och känna sig trygga i alla möten och under hela skoldagen.	Uppmärksamma, samtala och ingripa vid beteenden och händelser som påverkar trivsel och trygghet negativt. Uppmuntra och stödja beteenden som främjar trivsel och trygghet. Regelbundet uppmärksamma och samtala om skolans trivselregler tillsammans med eleverna. Under våren 2025 planerar elevhälsan på Vreta att skapa trygghetsfilmer som eleverna själva medverkar i och som visas i alla klasser vid varje ny termin. Återkommande fadderverksamhet och gemensamma aktiviteter.	All personal Mentor Elevhälsan Arbetslaget	Juni och december

Nuläge/behov	Mål	Åtgärd	Ansvar	Uppföljning
Risk för otrygghet och utsatthet i samband med raster.	Ökad struktur kring raster. Eleverna ska ha tillgång till en	Rastvärdar ska röra sig över hela skolgården och delta i planerade rastaktiviteter.	All personal	Juni och december

	variation av rastaktiviteter och nya rutiner med fler val av rastaktiviteter planeras införas under våren 2025	Rastvärdar ska sträva efter att vara delaktiga i aktiviteter tillsammans med eleverna. Eleverna får önska kommande rastaktiviteter på elevråd som sedan schemaläggs.		
Otrygghet i samband med toalettbesök så som att någon stör, sparkar eller rycker i handtaget.	. Sträva efter att öka tryggheten runt toabesök och minska antalet elever som uppehåller sig vid toaletterna samtidigt.	Personal ska finnas i närheten av toaletterna i samband med måltider då det ofta blir kö. Mentorerna påminner eleverna att gå på toa innan måltiderna för att minska köbildning.	Mentor och klassresurser	Juni och december

Vretaskolans

trivselregler*

Jag väntar på min tur i klassrummet och i lekar.

Olika är bra

Jag är rädd om alla saker inomhus och utomhus.

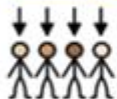

vänta din tur

Alla är bra på olika sätt.

rädd om saker

Jag låter alla få vara med och leka.

Jag pratar lugnt när det är lektion och i matsalen så jag inte stör andra.

snäll kompis

Jag är trevlig och hjälpsam och säger hej till alla på skolan.

prata lugnt

